

Brüssel, 5.6.2026
COM(2026) 271 final

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Säästev kalapüük ELis: ülevaade olukorrast ja suunad 2027. aastaks

{SWD(2026) 145 final}

1. Sissejuhatus

Ühise kalanduspoliitika (ÜKP) eesmärk on tagada ökosüsteemipõhisest lähenemisviisist lähtuv püügitegevus, et kalavarude majandamine oleks pikas perspektiivis keskkonnasäästlik ning kooskõlas majandusliku, sotsiaalse ja tööhõivealase kasu saavutamise ning toiduvarude kättesaadavuse toetamise eesmärkidega¹.

Maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemel püütavate kalavarude arv on suurenenud². See näitab, et ELi kalandussektori jõupingutused aitavad kaasa poliitika pikaajaliste eesmärkide saavutamisele, sest lühiajaline kasu võib halvendada kalavarude olukorda ja seega ka tulevase kalurite põlvkonna väljavaateid. Kuigi kalavarusid mõjutavad ka muud tegurid kui kalapüük,³⁴⁵⁶ on see endiselt peamine kalastussuremust mõjutav tegur ja seda tuleb piirata, et kõik kalavarud saaksid taastuda ja kaluritel oleks tööd nii praegu kui ka tulevikus.

Komisjoni põhjalikus hinnangus ÜKP määruse⁷ kohta rõhutatakse asjaolu, et üldiselt kalastussuremus väheneb. Hoolimata mõningatest positiivsetest signaalidest piirkondlikul tasandil, ei ole aga varude kaitsestaatus biomassi osas ootuspäraselt paranenud. Teatavates laevastikusegmentides ei ole püügivõimsust piisavalt kalavarude suhtes kohandatud ja mitmes merepiirkonnas lossitakse vähem ning see mõjutab omakorda sissetulekuid ja vähendab pikaajalist kasumlikkust. Seda süvendavad veelgi kõikuvad kütusehinnad ning nigelad tulemused laevastiku ärimudelite süsinikuheite vähendamise eesmärkide saavutamisel. Lisaks pärsib kalavarude aeglasem taastumine kalandussektori kasumlikkust keskpikas ja pikas perspektiivis.

Kalanduse negatiivset mõju merekeskkonnale, selle elupaikadele ja liikidele tuleb veelgi enam vähendada, et tagada majanduslikult tugev kalandussektor. Kuigi 2023. aasta veebruaris esitatud merevaldkonna tegevuskava⁸ ei ole siduv, on see siiski asjakohane, et kasutada selleks ära ühise kalanduspoliitika ja keskkonnaalaste õigusaktide koostoimet.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1954/2003 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2371/2002 ja (EÜ) nr 639/2004 ning nõukogu otsus 2004/585/EÜ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/oj>).

² [Kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee \(STECF\) – Monitoring the Performance of the Common Fisheries Policy \(Ühise kalanduspoliitika tulemuslikkuse seire\) \(STECF-Adhoc-26-01\)](#).

³ [Changes in Phytoplankton Biomass and Zooplankton Abundance](#) (Muutused fütoplanktoni biomassis ja zooplanktoni arvukuses).

⁴ [Concentrations of Dissolved Oxygen Near the Seafloor](#) (Lahustunud hapniku kontsentratsioon merepõhja lähedal).

⁵ [State of the Baltic Sea 2023](#) (Läänemere olukord 2023).

⁶ [Mediterranean Quality Status Report - The state of the Mediterranean Sea and Coast from 2018-2023](#) (Vahemere kvaliteedi olukorra aruanne – Vahemere ja ranniku seisund aastatel 2018–2023).

⁷ [Komisjoni hindamine näitab, et edusammud säästva kalapüügi nimel ja jätkuvate probleemide lahendamisel on aeglasel](#).

⁸ [KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE „ELi tegevuskava: „Mereökosüsteemide kaitse ja taastamine säästva ja vastupanuvõimelise kalanduse heaks““ \(COM\(2023\) 102 final\)](#).

Hindamine näitab ka, et töökohtade kadumine kalandussektoris on alates ühise kalanduspoliitika 2013. aasta reformist olnud väiksem kui prognoositud. Sektori keskmine palk ei ole küll tõusnud oodatud kiirusega, kuid mõnes laevastikusegmendis on toimunud märkimisväärne palgatõus tänu kalavarude olukorra paranemisele ja optimeeritud ärimudelitele.

Need on mõned peamised järeldused, mis on kalanduse ja vesiviljeluse 2040. aasta visiooni⁹ väljatöötamise aluseks. Üldiselt tuleb parandada kalurite, sealhulgas väikekalurite sotsiaalmajanduslikku olukorda, et sektor muutuks kasumlikumaks ja suudaks investeerida laevastiku ajakohastamisse ja energiapöördesse. See omakorda suurendab sektori atraktiivsust uute põlvkondade jaoks. Samuti on tähtis, et lossimiskohustuse täitmine oleks tõhusamalt tagatud.

Käesolevas teatises antakse ülevaade maksimaalse jätkusuutliku saagikuse saavutamisel tehtud edusammudest ja ELi kalalaevastiku olukorrast ning esitatakse andmed ELi kalanduse sotsiaalmajanduslike tulemuste ja lossimiskohustuse rakendamise kohta. Teatises kirjeldatakse ELi õigusraamistiku üle peetavatest aruteludest lähtudes, kuidas avardada kalapüügivõimalusi kooskõlas maksimaalse jätkusuutliku saagikuse eesmärkidega, et tagada konkurentsivõimeline, vastupidav ja kestlik kalandussektor.

2. Maksimaalse jätkusuutliku saagikuse saavutamisel tehtud edusammud

Kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee (STECF) ajakohastab oma aastaaruandes kättesaadavat teavet selle kohta, milline on kalavarude tase¹⁰. Aruandest nähtub, et ELi kalandussektor jätkab edusamme maksimaalse jätkusuutliku saagikuse eesmärkide saavutamise suunas. Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon peavad jätkuvalt tuginema juba loodud tugevale teaduslikule alusele ja juhtimisele.

Kuigi kvootide ja püügikoormuse majandamise otsuste kaudu tehakse edusamme, ei suuda need üksi tagada kalavarude kestlikkust ning asjaomased sidusrühmad peavad andma oma panuse, et tulla toime planeedi kolmik kriisiga, mis on tingitud kliimamuutusest, elurikkuse vähenemisest ja reostusest, mis mõjutavad üha enam kõiki ELi merepiirkondi. Samuti avaldavad mõju mereökosüsteemi seisund – seda on rõhutatud ka Euroopa maailmamerepaktis¹¹ – ja meretemperatuuri tõus. Liikmesriikide esitatavad andmed tagavad selle, et teaduslikud nõuanded tuginevad parimale võimalikule alusele.

2024. aastal jätkus **Läänemere**, **Keldi mere** ja **Põhjamere** ökopiirkondades püügisurve vähenemine jätkusuutliku taseme saavutamise poole (kui 2003. aastal ületas maksimaalse jätkusuutliku saagikuse saavutamisele vastav kalastussuremus (F_{MSY}) sihttasest vastavalt 49 %, 48 % ja 73 %, siis 2023. aastaks olid see jõudnud tasemele vastavalt 39 %, 40 % ja 5 % alla

⁹ [Kalandus ja vesiviljelus – Visioon 2040.](#)

¹⁰ [Kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee \(STECF\) – Monitoring the Performance of the Common Fisheries Policy \(Ühise kalanduspoliitika tulemuslikkuse seire\) \(STECF-Adhoc-26-01\).](#)

¹¹ [COM\(2025\) 281 final.](#)

F_{MSY} sihttaseme)¹². Biskaia lahes on kalurid teinud märkimisväärseid jõupingutusi kalavarude säästvaks majandamiseks. Nende jõupingutuste tulemusena on kalapüüki nüüd mitme aasta jooksul majandatud kooskõlas maksimaalse jätkusuutliku saagikusega, nagu on näidatud STECFi 2022. aasta aruandes¹³. Hoolimata vähenevast püügisurvest ja kalurite jõupingutustest näib siiski, et üha rohkemate kalavarude puhul ei ole võimalik biomassi suurendada, mis võib olla seotud muude probleemidega, nt valeandmete esitamine. See suurendab vajadust kalavarude taastamise järele, et suurendada kalurite sissetulekut ja piirata püügikvootide igaaastast kõikumist.

Pärast mitmeaastasi jõupingutusi suurenes F_{MSY} 2024. aastal veidi Biskaia lahes ja Pürenee poolsaare ümbruse vetes ning laialt levinud kalavarude puhul. Kuigi Atlandi ookeani kirdeosas, Läänemeres ja Keldi meres on kalastussuremus keskmiselt vähenenud, on iga kalavaru seisundi puhul suundumus erisugune ning keskmise näitaja puhul varjab mõne kalavaru seisundi teatav paranemine teise kalavaru seisundi halvenemist. Lisaks on näha vähenemise märke nii varude täienemise kui ka biomassi puhul. Atlandi ookeani kirdeosas on kõik näitajad peale F_{MSY} langustrendis, mis annab põhjust muretsemiseks.

Vahemerel ja Mustal merel esineb mitme liigiga püügipiirkondi ja paljusid kalavarusid jagatakse kolmandate riikidega. Mõne kalavaru kalastussuremus on lähenenud jätkusuutlikule tasemele, kusjuures 35 kalavaru (53 % hinnatud varudest) saavutasid 2022. aastal F_{MSY} taseme. Paljusid liike püütakse aga endiselt rohkem, kui on jätkusuutlik. Ka edaspidi tuleb tegutseda selle nimel, et vähendada kalastussuremust ja jõuda maksimaalse jätkusuutliku saagikuse eesmärgini, eelkõige rakendades selleks Vahemere lääneosa mitmeaastast majandamiskava¹⁴ ja Vahemere üldise kalanduskomisjoni (GFCM) 2030. aasta strateegiat.

2.1 Püügivõimalused 2026. aastal

Püügivõimaluste kehtestamine on kalavarude säästvas majandamises oluline element. **Atlandi ookeanil, Läänemeres ja Skagerrakis/Kattegatis** on püügivõimalused määratletud peamiselt püügi piirnormidena ehk lubatud kogupüügina. **Vahemere lääneosas** kehtestatakse püügivõimalused mitme liigiga püügipiirkondade majandamise tõttu peamiselt püügikoormusena merepäevade arvu kaudu ning neid täiendavad teatavate kalavarude ja püügivahendite püügi piirnormid. **Teistes Vahemere allpiirkondades ja Mustas meres** sõltuvad kalapüügivõimalused, mis koosnevad püügikoormusest ja püügi piirnormidest, GFCMi piirkondlikul tasandil tehtud siduvatest otsustest.

Läänemere kalavarud on samuti jätkuvalt muust kui kalandusest tuleneva surve all, mis on põhjustanud ökosüsteemi seisundi halvenemise ja elurikkuse vähenemise. Kuigi mitme **Atlandi ookeani kirdeosa** kalavaru puhul on toimunud positiivne areng, tuleb Läänemere

¹² Kõigi merepiirkondade kalavarude F_{MSY} ja biomassi olukorra üksikasjalik analüüs on esitatud teatisele lisatud komisjoni talituste töödokumendi 1. jaos.

¹³ [Kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee \(STECF\) – Monitoring of the performance of the Common Fisheries Policy \(Ühise kalanduspoliitika tulemuslikkuse seire\) \(STECF-Adhoc-22-01\).](#)

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1022, millega kehtestatakse Vahemere lääneosa põhjalähedaste kalavarude püügi mitmeaastane kava ja muudetakse määrust (EL) nr 508/2014 (ELT L 172, 26.6.2019, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1022/oj>).

kalapüügi puhul seada eesmärgiks kalavarude taastamine, et parandada kalurite sotsiaal-majanduslikku olukorda ja vähendada kõikumisi aastate lõikes.

Komisjon ja kaheksa Läänemere-äärset liikmesriiki tegid ühisavalduse¹⁵ kiireloomulise vajaduse kohta Läänemere kalavarude taastamiseks ning samal ajal jõudis nõukogu poliitilisele kokkuleppele 2026. aasta kalapüügivõimaluste suhtes. Ühisavalduses lepiti kokku vajaduses paluda Rahvusvahelisel Mereuurimise Nõukogul (ICES) esitada oma iga-aastastes kalavarupõhistes püüginõuannetes stsenaariumid, et taastada asjaomased kalavarud nõutava biomassitasemeni eri ajavahemike jooksul¹⁶. Sellistes nõuannetes tuleks arvesse võtta kalavarude bioloogilisi omadusi ja näha eri taastamisetappide jaoks ette erinevad püügimahud¹⁷. Sarnast lähenemisviisi tuleks kasutada Kirde-Atlandil nende püügipiirkondade puhul, mis saaksid kasu kalavarude taastamisest, et kalurite sotsiaal-majanduslik olukord paraneks ja püügitegevusest saadav tulu suureneks.

Vahemere lääneosa puhul on alates 1. jaanuarist 2025 kohaldatud Vahemere lääneosa mitmeaastase kava alalise etapi eeskirju põhjalähedaste kalavarude kohta, et saavutada maksimaalne jätkusuutlik saagikus ja seda hoida. Parimate kättesaadavate teaduslike nõuannete põhjal tegi komisjon 2026. aastaks ka ettepaneku vähendada veelgi traalerite ja õngejadalaevade püügikoormust ning kehtestada võrgulaevadele süvamerekrevettide ja euroopa merluusi püügi piirnormid. Jätkusuutlike heade tavade edendamiseks ning varude taastumisele kaasaaitamiseks tegi komisjon ettepaneku laiendada 2026. aastal veelgi alates 2022. aastast Vahemere lääneosas kasutusele võetud hüvitismehhanismi, et edendada täiendavaid vabatahtlikke meetmeid, nagu ulatuslikumad valikulise püügi või püügikeeluga piirkonnad, mis annavad laevadele õiguse püügipäevade arvu 2025. aastaks kehtestatud üldise püügikoormuse piires uuesti suurendada. Komisjon esitas siiski vastuväite põllumajanduse ja kalanduse nõukogu (AGRIFISH) 2025. aasta detsembri istungil saavutatud poliitilisele kokkuleppele, kuna poliitilises kokkuleppes ei järgitud komisjoni ettepanekut, mis põhines teaduslikel nõuannetel. Komisjon on mures mõju pärast, mida rakendusmeetmed avaldavad kõnealuse merepiirkonna kalavarude taastumisele. ELi rahalised vahendid on kättesaadavad, et toetada sektori üleminekut hüvitismehhanismiga ette nähtud kestlikumatele tavadele, eelkõige seoses kõikuvate kütusehindadega, mis ohustavad veelgi laevastike ärimudelit.

2026. aasta püügivõimaluste kaudu on EL jätkuvalt rakendanud seotud meetmeid, mis tulenevad Vahemere üldise kalanduskomisjoni (GFCM) mitmeaastastest kavadest ning samuti hiljuti kokku lepitud GFCMi otsustest väikeste pelaagiliste liikide ja põhjalähedaste liikide varude kohta Aadria meres ning hariliku kammelja ja kilu varude kohta Mustas meres.

¹⁵ [Avaldused teemal „Ettepanek: nõukogu määrus, millega määratakse 2026. aastaks kindlaks teatavate Läänemere kalavarude ja kalavarurühmade püügi võimalused ning muudetakse määrust \(EL\) 2025/202 teatavate püügivõimaluste kohta“.](#)

¹⁶ [Läänemere 2026. aasta kalapüügivõimaluste suhtes saavutatud kokkulepe.](#)

¹⁷ [Komisjon teeb jõupingutusi Läänemere kalanduse ja keskkonnaprobleemide lahendamiseks.](#)

2.2 Lepingud Norra, Ühendkuningriigi ja muude rannikuriikidega

Ligikaudu 120 lubatud kogupüügi puhul, mida hallatakse kahepoolset Ühendkuningriigi või Norraga ja kolmepoolset nende kahe riigiga, jõudsid EL ja need riigid 2026. aastaks õigeaegselt kokkuleppele, tuginedes parimatele kättesaadavatele teaduslikele nõuannetele, võttes samas arvesse sotsiaal-majanduslikke kaalutlusi. Kui nõuanded olid kättesaadavad, kehtestati enamik lubatud kogupüüke kooskõlas maksimaalse jätkusuutliku saagikusega. ICES esitas nullpüüki soovitava nõuande kaheksa kalavaru kohta. Kõnealuste kalavarudega seoses nõustusid osapooled lubatud kogupüügi puhul esineva väikese kaaspüügiga, et vältida püüki piiravaid olukordi segapüügi puhul. Keldi mere heeringa puhul leppisid EL ja Ühendkuningriik kooskõlas ICESi nõuandega kokku 2026. aastaks lubatud kogupüügi kehtestamises teadusliku seire jaoks.

ELi ja Ühendkuningriigi kahepoolsete konsultatsioonide käigus esitatud teaduslikud nõuanded Keldi mere, Iiri mere ja La Manche'i väina kohta näitasid, et mitmed peamised kalavarud, sealhulgas tursk, kilttursk, merlang, harilik merikeel ja atlandi merilest, on vähenenud allapoole ohutuid bioloogilisi piire ning see mõjutab nende taastumist ja tähendab kalapüügivõimaluste vähenemist. Vastuseks leppisid EL ja Ühendkuningriik kokku mitmes parandusmeetmes, mille eesmärk on parandada kalavarude tingimusi, sealhulgas püügivahendite suurem selektiivsus, suurem võrgusilma suurus ja kohustuslikud selektiivsed seadmed salehomaaride püügil. Selliste tulemusteni jõudmisel oli oluline roll ELi ja Ühendkuningriigi kalanduse erikomitees tehtud töö.

Põhjamere kolmepoolset majandatavate kalavarude puhul on enamiku ELi, Norra ja Ühendkuningriigi ühiste kalavarude suundumus positiivne. 2026. aastaks leppisid pooled kokku kõigi kalavarude lubatud kogupüügis kooskõlas maksimaalset jätkusuutlikku saagikust käsitleva nõuande või kokkulepitud pikaajaliste majandamisstrateegiatega. Samuti võtsid nad vastu meetmed põhja mandrilava tursa varude taastamise toetamiseks, sealhulgas läbivaadatud hooajalised püügikeelud ja reaajas sulgemise kava kohandused alates 2026. aastast. Pooled leppisid kokku ka Põhjamere heeringa uues majandamismudelis ja pikaajalises majandamisstrateegias, mis tagab sektorile suurema prognoositavuse ja tugevdab varude säästvat majandamist.

Norraga peetavate kahepoolsete konsultatsioonide käigus on 3.a rajooni ja 4.a rajooni idaosa hariliku süvameregarneeli püügipiirkonna reaajas sulgemise süsteemi läbivaatamise eesmärk aidata taastada süvameregarneelide biomass, mis on jäänud allapoole ohutuid bioloogilisi piire.

Põhjaputassuu ja Atlandi-Skandinaavia heeringa puhul, mis on Atlandi ookeani kirdeosas laialt levinud, leppisid rannikuriigid ja kalapüügiga tegelevad osalised (EL, Ühendkuningriik, Norra, Island, Fääri saared, Gröönimaa ja Atlandi-Skandinaavia heeringa puhul ka Venemaa Föderatsioon) kokku 2026. aasta lubatud kogupüügi määramises vastavalt ICESi nõuandele. Kokkulepe saavutamise makrelli 2026. aasta lubatud kogupüügi suhtes osutus aga keeruliseks. Detsembris leppisid Ühendkuningriik, Norra, Island ja Fääri saared kokku lubatud kogupüügis, mis ületab ICESi nõuannet 71 %. EL kehtestas 2025. aasta detsembris ajutise lubatud kogupüügi kooskõlas ICESi nõuandega. Selleks et taastada võrdsed tingimused ja võttes

arvesse, et need rannikuriigid ei kavatsenud muuta oma otsust lubatud kogupüügi taseme kohta, viis EL 2026. aasta märtsis¹⁸ oma õigusaktid vastavusse nende teiste rannikuriikide otsustatud lubatud kogupüügi tasemega. Samuti on EL teinud intensiivset tööd, et leppida kokku makrelli ja põhjaputassuu varude terviklikus jagamiskorras, kuid edukat tulemust ei ole suudetud saavutada.

Kuna puudub terviklik jagamiskord ja mõned rannikuriigid on võtnud ühepoolseid meetmeid, sealhulgas ülemääraseid kvootide ülekandeid aastast aastasse, ületab rannikuriikide ja kalapüügi tegelevate osaliste ühepoolsete kvootide summa ikka üldist lubatud kogupüüki. See kahjustab jätkuvalt asjaomaste kalavarude kestlikkust. Komisjon jätkab ELi nimel aktiivset osalemist aruteludes teiste rannikuriikidega, et sõlmida kõnealuste kalavarude säästvaks majandamiseks terviklik jagamiskord.

3. Tasakaal liikmesriikide laevastike püügivõimsuse ja püügivõimaluste vahel

Liikmesriigid peavad hoidma kalalaevastikud püügivõimsuse (kogumahutavuse (GT) ja mootorivõimsuse (kW) osas) riiklike ülemäärade piires. Liikmesriigid, kelle laevastikusegmentide puhul on selgeid märke tasakaalustamatusest,¹⁹ peavad esitama tegevuskavad, milles on sätestatud kohandamisesmärgid ja vahendid tasakaalu saavutamiseks ning selge rakendamise ajakava.

Püügivõimsuse ülempiiride järgimine üksi ei taga siiski, et liikmesriikide kalalaevastikud oleksid püügivõimsust ja -võimalusi arvestades tasakaalus või tegutsevad kestlikult.

Laevastiku tasakaalu hindamiseks kasutatakse eri parameetreid. Liikmesriike kutsutakse üles arvutama teatavad bioloogilised, majanduslikud ja tehnilised parameetrid ning võrdlema tulemusi standardväärtustega.

Liikmesriikide kalalaevastike suurus väheneb jätkuvalt. Laevade arv, nende kogumahutavus ja mootorivõimsus vähenesid 2025. aastal²⁰ vastavalt ligikaudu 0,95 %, 1,8 % ja 1,06 % ning laevastikku kuulus 68 910 laeva kogumahutavusega 1 223 500 GT ja mootorivõimsusega 5 008 627 kW. ELi kalalaevastiku jätkuv vähendamine tuleneb poliitikapõhisest struktuurilisest kohandamisest ja majanduslikust ühtlustamisest, mille eesmärk on parandada tõhusust, kasumlikkust ja konkurentsivõimet.

¹⁸ Nõukogu 30. märtsi 2026. aasta määrus (EL) 2026/786, millega muudetakse määrust (EL) 2026/249, millega määratakse 2026., 2027. ja 2028. aastaks kindlaks teatavate kalavarude püügi võimalused, mida kohaldatakse liidu vetes ja liidu kalalaevade suhtes teatavates vetes väljaspool liitu (ELT L, 2026/786, 31.3.2026, ELI:: <http://data.europa.eu/eli/reg/2026/786/oj>).

¹⁹ [COM\(2014\) 545: KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE „Suunised püügivõimsuse ja püügivõimaluste vahelise tasakaalu analüüsiks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse \(EL\) nr 1380/2013 artikliga 22“.](#)

²⁰ Sealhulgas äärepoolseimates piirkondades kalastavad laevad.

Avaliku sektori toetusel laevastiku koosseisust välja arvatud kalalaevade püügivõimsust ei asendata²¹.

ELi laevastikku kuuluvast 525 laevastikusegmendist 209 puhul oli vähemalt üks bioloogiline näitaja tasakaalust väljas (punases) ja 165 laevastikusegmendi puhul oli vähemalt üks majanduslik näitaja tasakaalust väljas (punases), seega need laevastikusegmen did ei olnud tasakaalus ja mõne puhul negatiivne suundumus jätkub²². Komisjon tuletab liikmesriikidele meelde nõuet „võtta aja jooksul meetmed oma kalalaevastike püügivõimsuse kohandamiseks oma püügivõimalustega, **võttes arvesse suundumusi** ja toetudes parimatele teaduslikele nõuannetele, et saavutada **püsiv ja alaline tasakaal püügivõimsuse ja püügivõimaluste vahel**“²³. Tasakaalu saavutamine ELi laevastike püügivõimsuse ja olemasolevate püügivõimaluste vahel on pidev protsess. Tasakaalus laevastik toimib paremini nii lühiajalises perspektiivis, kui optimeeritakse piiratud kalavarude pärast võistlevate laevade arvu, kui ka pikas perspektiivis, olles kasumlikum siis, kui kalavarud on suuremad. Tasakaalustatud ja kasumlikumad laevastikud aitavad sektorit ajakohastada ja suurendavad selle atraktiivsust tulevaste põlvkondade kalurite jaoks²⁴.

Lisaks sellele ei ole mõne laevastiku kohta jätkuvalt bioloogilisi andmeid. Komisjon tuletab liikmesriikidele meelde, et laevastiku tasakaalu saab terviklikult hinnata ainult siis, kui andmed on täielikud.

Komisjon avaldas ELi kalalaevastikku käsitleva uuringu 28. aprillil 2026²⁵. Uuringus juhiti tähelepanu sellele, et kalandussektori peamine ülesanne on kasutada optimaalselt ära olemasolevat püügivõimsust või asendada see tänapäevaste vahenditega. On oluline, et liikmesriigid kaaluksid, kuidas **olemasolevat võimsust kõige paremini ära kasutada, et aidata kaasa energiapöördele** ja laevastiku ajakohastamisele.

4. Sotsiaal-majanduslikud väljavaated

Vastavalt STECFi 2025. aasta aruandele ELi kalalaevastiku majandustulemuste kohta pidi ELi kalalaevastik 2025. aasta lõpuks jõudma märkimisväärse ärikasumini, ületama 2023. ja 2024. aasta tulemusi ning pakkuma tööd rohkem kui 155 200 inimesele.

See positiivne suundumus, mis on peamiselt tingitud edusammudest maksimaalse jätkusuutliku saagikuse ja taskukohaste kütusehindade saavutamisel, ilmselt 2026. aastal siiski pöördub, kuna Lähis-Idas valitseva olukorra tõttu on laevakütuse hinnad tõusnud. Kütusehinnad on alates 2026. aasta märtsi algusest järsult tõusnud, olles peaaegu kaks korda kõrgemad kui 2025.

²¹ ÜKP määruse artikkel 22.

²² Täpsema ülevaate saamiseks vt lisatud komisjoni talituste töödokument.

²³ ÜKP määruse artikli 22 lõige 1.

²⁴ [New study on fishing fleet capacity and sustainability](#) (Uus uuring kalalaevastiku püügivõimsuse ja jätkusuutlikkuse kohta).

²⁵ [New study on fishing fleet capacity and sustainability](#) (Uus uuring kalalaevastiku püügivõimsuse ja jätkusuutlikkuse kohta).

aasta keskmine hind. ELi kalalaevastik maksis 2026. aasta märtsi lõpus ligikaudu 1–1,10 eurot kütuse liitri eest.

Kuni STECFi 2026. aasta aruande valmimiseni ELi kalalaevastiku majandustulemuste kohta (eeldatavasti 2026. aasta septembris) nähtub varastest prognoosidest, et kui need kõrged kütusehinnad aja jooksul püsivad, väheneb ELi kalalaevastiku kasumlikkus 2026. aastal märkimisväärselt, pannes kalalaevastikes ja kogukondades ohtu märkimisväärse arvu töökohti. Samuti prognoositakse, et kogu ELi kalalaevastiku puhul **vähendab kütusehinna 0,10 eurone suurune tõus aastast brutokasumit 156 miljoni euro võrra.**

Kõrgete kütusehindade mõju on laevastikusegmentide lõikes ebaühtlane. Mitmes laevastikusegmendis, kus kasutatakse kütusemahukaid püügivahendeid, võivad energiakulud moodustada kuni poole lossitud saagi koguväärtusest, mis võib praeguse hinnataseme juures viia paljud ettevõtjad kahjumisse. Üldiselt võib nendes laevastikusegmentides, mis sõltuvad säästvalt majandatavatest kalavarudest ja kus on suurendatud energiatõhusust (või vähendatud kütusemahukust), täheldada seda, et need on praegustest ebasoodsatest majandustingimustest hoolimata pigem vastupidavamad. **Need suundumused rõhutavad kalavarude kaitse ja ELi kalalaevastike energiapöörde kiirendamise tähtsust.** See aitab lahendada kahte probleemi: vähendada sektori haavatavust kõikuvate energiahindade suhtes, eelkõige fossiilkütuste puhul, ja parandada keskkonnatoimet. Kestlikumatele energiaallikatele ülemineku edendamine kaitseb kalalaevastikku jätkuva volatiilsuse eest ning edendab pikas perspektiivis kestlikke ja majanduslikult kerkseid tavasid.

Komisjon tunnistab märkimisväärseid majanduslikke tagajärgi, mis võivad tuleneda nafta- ja gaasitarnete pikaajalisest katkemisest. Seepärast jälgib komisjon tähelepanelikult turusuundumusi. Hoolega jälgitakse energiahindade tõusust tingitud võimalikke häireid kalanduses ja vesiviljeluses ning sellest tulenevalt ka turul, sealhulgas kalandus- ja vesiviljelustoodete impordis ja ekspordis. Mereandide turu teenindamiseks loodud ärimudelid sõltuvad suurel määral energiast.

Praegusele olukorrale reageerimiseks on komisjon uurinud lahendusi ja töötanud nende kallal Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi (EMKVF)²⁶ raames. Eesmärk on võimaldada liikmesriikidel mõjutatud ettevõtjaid kiiresti toetada. EMKVFi määrusega on ette nähtud kriisimehhanism, et maksta mõjutatud sektorite ettevõtjatele hüvitist märkimisväärseid turuhäireid põhjustavate erakorraliste sündmuste eest. See käivitati ühel korral, kui algas Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu.

Komisjon märgib, et on kehtestatud nõue tõendada ja põhjendada põhjuslikku seost erakorralise sündmuse ja märkimisväärse turuhäire vahel. Selle alusel on komisjon algatanud hüvitise maksmise kooskõlas EMKVFi määrusega (artikli 26 lõige 2) ja komisjoni 16. aprilli

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1139, millega luuakse Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond ja muudetakse määrust (EL) 2017/1004 (ELT L 247, 13.7.2021, lk 1–49, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1139/oj>).

2026. aasta rakendusotsusega²⁷. Komisjon kutsub liikmesriike üles jätkama asjakohaseid protsesse, et teha toetus sektoritele kättesaadavaks oma riiklike EMKVF-i programmide raames kooskõlas eeskirjadega, mis on kehtestatud EMKVF-i määruses ja ühissätete määruses²⁸. See on siiski lühiajaline leevendusmeede, mis ei saa asendada struktureeritud ja sidusat poliitikat ning jõupingutusi energiapöördeks.

4.1 Sotsiaalne mõõde

Pärast 2024. aasta lähteuringut²⁹ käivitas komisjon algatuse,³⁰ millega hinnatakse, kuidas oleks kõige parem võtta EL-i õigusesse üle olemasolevad kalurite väljaõppe ja diplomeerimise rahvusvahelised standardid, nimelt meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvaheline konventsioon³¹. Algatuse eesmärk on lahendada probleem, mis seisneb kalandussektori kuulumises kõige ohtlikumate kutsealade hulka³². Väljaõpe ja diplomeerimine on ühed määravamad tegurid põlvkonnavahtetuseks, mida on vaja, et tagada kalapüügi jätkumine, mis omakorda tagab kogu EL-i turgude tervisliku toiduga varustatuse ja rannikukogukondade säilimise.

Kalandussektoris on põlvkonnavahtetus endiselt keeruline ja prognooside kohaselt tekib veelgi rohkem probleeme, kuna EL-i elanikkond ja kalurid vananevad ning kalandussektoris on vähe uusi tulijaid. See on muu hulgas tingitud madalatest palkadest, ebakindlusest kalavarude arvukuse suhtes, arusaamast, et sellel kutsealal ei ole tulevikku, suurest töökoormusest, vananevast laevastikust ja tehnoloogiast ning haldusprobleemidest ja -koormusest. Neid probleeme rõhutati **esimeses sotsiaalandmete aastaaruandes**³³.

Ühise kalanduspoliitika üks põhieesmärke on kalanduse ja vesiviljeluse sotsiaalne kestlikkus. Viimase viie aasta jooksul on STECF-i ekspertide tööühikud, eelkõige EWG 24-05, 23-17, 22-14, 20-14 ja 19-03, töötanud EL-i kalanduse sotsiaalse mõõtme meetmepaketi raames välja mitmesuguseid vahendeid ja andmeraamistikke, sealhulgas:

- riiklikud kalandusprofiilid;

²⁷ Komisjoni 16. aprilli 2026. aastarakendusotsus (EL) 2026/889 Lähis-Idas alates 28. veebruarist 2026 valitseva olukorra käsitlemine märkimisväärseid turuhäireid põhjustava erandliku sündmusena (ELT L, 2026/889, 16.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2026/889/oj).

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159–706, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>).

²⁹ [Baseline study on the training and certification requirements for fishers in EU Member States](#) (Lähteuring EL-i liikmesriikide kalurite väljaõppe- ja sertifitseerimisnõuete kohta).

³⁰ [EL-i kalurid – väljaõppe- ja sertifitseerimisnõuded](#).

³¹ [Kalalaevade laevapere liikmete väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvaheline konventsioon \(STCW-F konventsioon\), 1995](#).

³² [Eurostat: Accidents at work statistics](#) (tööõnnetuste statistika).

³³ European Commission, *Scientific Technical and Economic Committee for Fisheries (STECF) – Social Data in EU Fisheries: methodology, dissemination, analysis and evaluation (STECF 25-02 & 25-13)*, Ballesteros, M., Kraan, M., Virtanen, J. and Guillen, J. (editors), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2026, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/6411168>.

- ühenduse kalanduse profiilid;
- sotsiaalsed näitajad ja nendega seotud andmekogumid.

Need vahendid toetavad ühise kalanduspoliitika sotsiaalse mõõtme rakendamist ja terviklike tugiteenuste pakkumist. Sotsiaalandmete aastaaruanne annab koondülevaate ühise kalanduspoliitika sotsiaalsest mõõtmest kalanduses, vesiviljeluses ja töötlemises.

5. Lossimiskohustus

Merel toimuvast püügitegevusest tuleneva lossimiskohustuse täitmise juures on peamiseks ohuks kalade ebaseaduslik ja dokumenteerimata tagasiheide. Selle ohu kõrvaldamiseks peavad liikmesriigid kehtestama nõuetekohased seire- ja kontrollimeetmed. Euroopa Komisjoni 2017., 2020. ja 2022. aastal tehtud auditites rõhutati, et liikmesriigid ei ole võtnud lossimiskohustuse täitmise kontrollimiseks vajalikke meetmeid. Auditiaruannetes esile tõstetud puudusi ning jätkuvaid probleeme seoses märkimisväärsete püügikoguste ebaseadusliku ja dokumenteerimata tagasiheitelga kinnitavad ka muud allikad, nagu Euroopa Kalanduskontrolli Ameti (EFCA) tehtud uuringud ja vastavushindamise aruanded³⁴. EFCA viimasest aruandest selguvad värsked andmed nõuete täitmata jätmisest eri laevastikusegmentides ning liikmesriikide raskused lossimiskohustuse kontrollimisel tavapäraste vahendite, näiteks merel tehtavate inspektoerimiste abil.

Lisaks kalade vette tagasi laskmise piirangutele nõutakse lossimiskohustusega ka saagi registreerimist ja vajaduse korral kvoodist mahaarvestamist³⁵. Sellega seoses on oluline saagi täpne kaalumine ja kaalumisjärgne registreerimine. Komisjon on teinud liikmesriikides arvukalt kontrollkäike, et hinnata, kas lossitud kalandustooteid kaalutakse ja registreeritakse kooskõlas ELi õigusnormidega. Paljude selliste hindamiste tulemused näitavad, et esineb probleeme nõuetele mittevastavusega seoses lossitud koguste täpse registreerimise ja kvootide kasutamise seirega. Lossimiskohustuse auditite ning kaalumise ja saagi registreerimise kontrollkäikude tulemused paljastavad probleeme seoses saagi täpse dokumenteerimisega, mis puudutab ka vette tagasi lastud ja lossitud koguseid.

Kalanduse kontrollisüsteemi³⁶ läbivaatamisega lisati kontrollimäärusesse nõue, et 18-meetrise või suurema kogupikkusega liidu püügilaevade pardale, mille puhul on tõsine risk, et lossimiskohustust ei täideta, on alates 10. jaanuarist 2028 paigaldatud toimiv elektroonilise kaugseire (REM) süsteem. Kuigi eeldatakse, et see puudutab suhteliselt väikest osa kogu ELi laevastikust, on nõudega hõlmatud lossimiste osakaal eeldatavasti palju suurem. Komisjon

³⁴ [Lossimiskohustuse täitmise hindamisaruanne |Euroopa Kalanduskontrolli Amet.](#)

³⁵ ÜKP määruse artikli 15 lõige 1.

³⁶ Nõukogu 20. novembri 2009. aasta määruse (EÜ) nr 1224/2009 (millega luuakse ühenduse kontrollisüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks) artikkel 13; muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. novembri 2023. aasta määrusega (EL) 2023/2842, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1224/2009, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1967/2006 ja (EÜ) nr 1005/2008 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) 2016/1139, (EL) 2017/2403 ja (EL) 2019/473 kalanduskontrolli osas (ELT L, 2023/2842, 20.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2842/oj>).

töötab praegu välja teisesed õigusakte, mis tuleb vastu võtta enne kõnealuste sätete jõustumist 2028. aastal.

Komisjon algatas ja avaldas 2025. aasta juunis sõltumatu uuringu,³⁷ et toetada lossimiskohustuse hindamist ÜKP määruse laiema hindamise kontekstis. Selles uuringus rõhutati ka kontrollimisel esinenud raskusi, kuna merel toimuv seire on keeruline, ning jõuti järeldusele, et üldiselt ei ole lossimiskohustus aidanud kaasa tagasiheite järgjärgulise kaotamise eesmärgi saavutamisele ning märgitakse, et: „Siiani ei ole kalade tagasiheide ELi kalanduses vähenenud ning see on endiselt levinud tava kõigis merepiirkondades.“ Uuringus tuvastati mitu tegurit, mis selgitavad, miks lossimiskohustuse rakendamine ei ole olnud edukas, tuues esile seda, et ei ole piisavalt andmeid kehtivate erandite kohase tagasiheite hindamiseks, järelevalve- ja täitmise tagamise vahendid on ebatõhusad, puudub kontroll ning tööstusharu on vähe kaasatud, mistõttu esines raskusi eeskirjade kohapeal rakendamisega.

6. 2027. aasta püügivõimaluste suunad

6.1 Peamised etapid järgmiste püügivõimaluste kehtestamisel

Komisjoni ettepanekud põhinevad ICESi ja STECFi parimatel kättesaadavatel teaduslikel nõuannetel. Ettepanekute tegemisel lähtutakse ka otsustest, mis on tehtud Ühendkuningriigi, Norra ja muude rannikuriikidega konsulteerides,³⁸ piirkondlike kalandusorganisatsioonide otsustest ning sotsiaal-majanduslikust analüüsist.

Komisjon kutsub liikmesriike ja sidusrühmi üles hindama ka ICESi ja STECFi nõuandeid niipea, kui need on avalikult kättesaadavad, rõhutades olulist tööd, mida on tehtud STECFi Vahemere lääneosa käsitleva ajakava optimeerimiseks. Sidusrühmad saavad anda komisjonile tagasisidet või soovitusi nõuandekomisjonide ja riiklike ametiasutuste kaudu ning individuaalselt.

Lisaks teeb komisjon tööd selle nimel, et saavutada edu laialt levinud liikide jagamiskokkulepete sõlmimisel kolmandate riikidega, kellel ei ole praegu selliseid kokkuleppeid, et tagada ühiste kalavarude säästev püük.

6.2 Eri merepiirkondade püügivõimalused

Kalavarude puhul, mida majandab ainult EL **Läänemeres, Skagerrakis/Kattegatis ja Atlandi ookeanis**, kehtestab komisjon jätkuvalt kalapüügivõimalused kooskõlas maksimaalse jätkusuutliku saagikuse ja ettevaatusprintsibiiga ning seab eesmärgiks kalavarude taastamise ning püüab saada ICESilt asjakohaseid teaduslikke nõuandeid.

Ühendkuningriigi, Norra ja muude rannikuriikide majandatud ühiste kalavarude puhul on jätkuvalt eesmärk kehtestada kalapüügivõimalused parimate kättesaadavate teaduslike

³⁷ [Study supporting the evaluation of the landing obligation](#) (Lossimiskohustuse hindamist toetav uuring).

³⁸ Komisjon hakkab alates 2026. aasta oktoobrist korraldama mitmesuguseid konsultatsioone Ühendkuningriigi, Norra ja teiste rannikuriikidega. Eesmärk on viia läbirääkimised lõpule õigeaks ajaks, et kaasata nende tulemused põllumajanduse ja kalanduse nõukogu 2026. aasta detsembri aruteludesse.

nõuannete põhjal, võttes samas arvesse sotsiaal-majanduslikke kaalutlusi, ning pidada läbirääkimisi pikaajaliste kaitsemeetmete, sealhulgas vajaduse korral pikaajaliste majandamisstrateegiate üle.

Komisjon jätkab tihedat koostööd Ühendkuningriigiga, et täita kaubandus- ja koostöölepinguga loodud kalanduse erikomitee raames ühiseid kahepoolseid kohustusi, pöörates erilist tähelepanu kriitilises seisundis kalavarude taastamisele. Töö jätkub ka kahepoolsetl Norraga ning kolmepoolsetl Ühendkuningriigi ja Norraga, et tagada säästev kalapüük ja ühiste kalavarude usaldusväärne majandamine, sealhulgas käimasolev töö piirkondliku nõuandekomisjoni korra ja lisameetmetega, mis on osa pikemaajalisest lähenemisviisist põhja mandrilava tursa varude taastamisele.

EL on jätkuvalt pühendunud jätkusuutliku, tasakaalustatud ja tervikliku jagamise korra leidmisele selliste laialt levinud kalavarude jaoks, mida majandatakse ühiselt teiste rannikuriikidega.

Vahemere ja Musta mere puhul on oluline, et liikmesriigid täidaksid kalavarude majandamise otsuseid täpselt, et saavutada Vahemere lääneosa mitmeaastase kava ja GFCMi mitmeaastaste kavade³⁹⁴⁰ eesmärgid. Seepärast peaksid liikmesriigid ka kiirendama oma riiklike EMKVF-i programmide ambitsioonikate kaasnevate meetmete rakendamist, saades vajadusel korral selleks komisjonilt toetust.

Kuna Vahemere lääneosa mitmeaastase kava alaline etapp on jõustunud, on komisjoni ettepaneku eesmärk saavutada maksimaalne jätkusuutlik saagikus kõigi kalavarude puhul ja seda säilitada. Komisjon võtab arvesse ka asjaomaste teadusasutuste tehtud töö tulemusi, et ajakohastada Euroopa merluusi kohta parimaid kättesaadavaid teaduslikke nõuandeid.

Kalavarude jagatud majandamine on vajalik ka selleks, et tagada säästev kalapüük rahvusvahelistes vetes ning **võrdsed tingimused** Vahemerel ja Mustal merel. Seetõttu hõlmab 2027. aasta püügivõimaluste ettepanek kehtivate GFCMi otsuste täitmisega seotud meetmeid ning täiendavaid meetmeid, mis kavatakse vastu võtta GFCMi 2026. aasta koosolekul. Musta mere liikide puhul teeb komisjon ettepaneku kehtestada hariliku kammelja lubatud kogupüük ja kvoot, mis on kooskõlas GFCMi mitmeaastase kavaga, ning kilu lubatud kogupüük ja kvoot.

7. Kokkuvõte

Kuigi ELi kalanduse jätkusuutlikkus paraneb pidevalt, on mõne kalavaru ja merepiirkonna puhul endiselt suuri probleeme. Isegi kui kalavarusid mõjutavad ka muud tegurid kui kalapüük, mõjutab just see kalavarude seisundit kõige rohkem. Seetõttu tuleb jätkata ja isegi kiirendada jõupingutusi, et parandada nende kalavarude kestlikkust, mida ei püüta veel maksimaalse

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1022, millega kehtestatakse Vahemere lääneosa põhjalähedaste kalavarude püügi mitmeaastane kava ja muudetakse määrust (EL) nr 508/2014 (ELT L 172, 26.6.2019, lk 1–17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1022/oj>).

⁴⁰ [Majandamiskavad | Vahemere üldine kalanduskomisjon](#).

jätkusuutliku saagikuse saamiseks vajalikul tasemel. Kalavarude biomassi ja juurdekasvu vähenemine on selgemalt näha ning seda tuleb kalavarude pikaajalise olukorra kaalumisel arvesse võtta. Ökosüsteemi tervis mõjutab ka kalandussektori käekäiku. Seepärast peaksid liikmesriigid suurendama jõupingutusi piirkondadeks jaotamise protsessi raames ja tegema ettepanekuid meetmete kohta, millega vähendada kahjulikku mõju merekeskkonnale (sihtliikide ja mittesihtliikide kaaspüük, tundlike liikide kaaspüük ja kahjulik mõju merepõhjale). Seda on võimalik saavutada ÜKP määruse artikli 11 kohase liikmesriikide ühise soovitusena, milles soovitatakse võtta kasutusele turuvalmis selektiivsed püügivahendid ja moodne püügivahendite tehnoloogia ning meetmed tundlikele elupaikadele ja liikidele ning merekaitsealadele avalduva püügisurve piiramiseks. Lisaks, kuigi merevaldkonna tegevuskava ei ole siduv, edendatakse sellega vähemkahjustavate püügitehnikate kasutamist ning tundlike liikide ja elupaikade kaitset, keskendudes keskkonnakaitse tasakaalustamisele sotsiaal-majandusliku tegelikkuse raames, toetades samas ausat ja õiglast üleminekut.

Kalandus on ELi rannikukogukondade majanduse oluline osa, kuid see saab jätkuda ainult siis, kui on piisavalt kalu, mida püüda, ja uus põlvkond näeb kutsealaga liitumises tulevikku. Püügikoormuse ja kalapüügivõimaluste vahel peab valitsema tasakaal ning energiapööt tuleks kiirendada, et tagada kasumlik, konkurentsivõimeline ja vastupidav ELi kalandussektor, mis suudab toime tulla kütusehindade kõikumisest tulenevate probleemidega. Kehvad majandustulemused võivad juba praegu mõjutada töökohakindlust ja palku ning takistada tööstusinvesteeringuid ELi kalalaevastiku moderniseerimisse. Seisame praegu silmitsi teise kütusekriisiga nelja aasta jooksul seoses Venemaa agressioonisõjaga Ukraina vastu ja seoses Lähis-Ida konfliktiga, seega on väga oluline parandada kalandussektori konkurentsivõimet, et nende kriisidega paremini toime tulla, tehes investeeringuid ja reforme, mille eesmärk on tugevdada sektori vastupanuvõimet, innovatsiooni ja energiapööt.

Liikmesriigid peavad ka vaatama kalapüügist kaugemale ja tagama, et kalavarude taastamiseks rakendataks täielikult asjakohasied ELi õigusakte⁴¹. Ilma heas seisundis merekeskkonna ja kalavarudeta ei saa tulevastele põlvkondadele kalandussektoris tegevust pakkuda. Samas on oluline võtta arvesse kestlikkuse sotsiaal-majanduslikku aspekti, sealhulgas muuta töötingimused uutele põlvkondadele atraktiivsemaks.

Sellega seoses kutsus komisjon liikmesriike üles jätkama oma riiklike EMKVF-i programmide rakendamist, mis toimivad ühise kalanduspoliitika võimaldajatena ning vastavad kalandussektori ühistele vajadustele kohaneda ja muutuda vastupidavamaks.

Kalapüügivõimalusi käsitleva komisjoni ettepaneku keskmes on endiselt üldeesmärk tagada pikas perspektiivis kestlik kalapüük ning saada samas majanduslikku, sotsiaalset ja tööhõivealast kasu. Seepärast on 2027. aasta ettepanekud tehtud selliselt, et kalavarud saaksid taastuda, sh varude taastamise kaudu, ja et juba tehtud edusammud säiliks. Ettepanekutes tugineb komisjon kõigi sidusrühmade jätkuvale kaasamisele ja toetusele, sh nende pingutustele

⁴¹ Eeskätt merestrateegia raamdirektiiv, linnudirektiiv ja elupaikade direktiiv, veepoliitika raamdirektiiv ja looduse taastamise määrus.

püüda selektiivsemalt, sest ainult ühiste jõupingutustega saame tagada ELi kalanduse kestlikkuse tulevaste põlvkondade jaoks.

Komisjon kutsub liikmesriike, nõuandekomisjone, sidusrühmi ja üldsust üles esitama käesoleva teatise kohta tagasisidet 31. augustiks 2026.

KAVANDATUD TÖÖGRAAFIK⁴²

Millal?	Mis?
Mai–november 2026	ICESi teaduslikud nõuanded
Juuni – augusti lõpp 2026	Üldsusega konsulteerimine teatise teemal
Augusti lõpp 2026	Komisjon võtab vastu oma ettepaneku Läänemere püügivõimaluste kohta
Septembri keskpaik 2026	Komisjon võtab vastu oma ettepaneku Vahemere ja Musta mere püügivõimaluste kohta
Oktoober–detsember 2026	Iga-aastased konsultatsioonid Atlandi ookeani kirdeosa osalistega püügivõimaluste üle
Oktoober 2026	Nõukogu istung Läänemere püügivõimaluste teemal Rannikuriikide konsultatsioonid Atlandi ookeani kirdeosa laialt levinud kalavarude üle
Oktoobri lõpp 2026	Komisjon võtab vastu oma ettepaneku Atlandi ookeani / Põhjamere püügivõimaluste kohta
November 2026	GFCMi aastakoosolek
November 2026	Kirde-Atlandi Kalanduskomisjoni aastakoosolek
Detsember 2026	STECFi hinnang kalavarudele / majandamisega seotud nõuanded
Detsember 2026	Nõukogu istung Atlandi ookeani / Põhjamere püügivõimaluste teemal Nõukogu istung Vahemere ja Musta mere püügivõimaluste teemal

⁴² Piirkondlike kalandusorganisatsioonide majandatavate kalavarude puhul ELi vetes ja teatavates ELi-välistes vetes võetakse püügivõimalused vastu pärast piirkondlike kalandusorganisatsioonide aastakoosolekut ning selleks vaadatakse läbi nõukogu määrus, millega püügivõimalused kehtestatakse.